

Předmluva	9
-----------------	---

1.

Než začneme programovat

1.1 Počítač	11
1.1.1 Operační paměť	11
1.1.2 Datové typy a proměnné	12
1.2 Programy a programovací jazyky	13
1.2.1 Vyšší programovací jazyky	13
1.2.2 Operační systém	13
1.3 Program a algoritmus	14
1.3.1 Algoritmus	14
1.4 Objekty a třídy	19
1.4.1 Zapouzdření	19
1.4.2 Dědění	22
1.4.3 Polymorfismus	23
1.4.4 Dědění versus skládání	24
1.5 Náměty pro cvičení	24

2.

První příklad

2.1 První program	25
2.1.1 Píšeme, překládáme a spouštíme program	25
2.1.2 Když se něco nepodaří	26
2.1.3 Co jsme naprogramovali	29
2.2 První program podruhé	32
2.2.1 Lazarus	32
2.3 Náměty pro cvičení	38

3.

Jednoduché příklady

3.1 Druhý program	39
3.1.1 Dvojnásobek celého čísla	39
3.2 Třetí program	42
3.2.1 Výpočet faktoriálu	42
3.2.2 Když uživatel zadá nesprávnou hodnotu	43
3.2.3 Problémy, které zatím nebudeme tak úplně řešit	44
3.2.4 Složitější podmínky a konstanty	46
3.3 Program a podprogramy	47
3.3.1 Podprogram	47
3.3.2 Procedura	50
3.3.3 Když chceme měnit skutečný parametr	52
3.4 Knihovna, modul	53
3.4.1 Používáme knihovny	53
3.4.2 Dělíme program na moduly	54

4.

Složitější příklady

4.1 Pokusy s textovými řetězci	57
4.1.1 Znak a řetězec	57
4.1.2 Kolikrát se v řetězci vyskytuje daný znak	58
4.1.3 První výskyt znaku v řetězci	59
4.1.4 Poslední výskyt znaku v řetězci	61
4.2 První seznámení s objekty	62
4.2.1 Třída představující nápis	62
4.2.2 Několik poznámek k prvnímu objektovému programu	65
4.3 Náměty pro cvičení	68

5.

Ladění programu

5.1 Testování	69
5.2 Obvyklé nástroje pro ladění	70
5.2.1 Krokování	70
5.2.2 Hodnoty proměnných	73
5.2.3 Posloupnost volání	76
5.2.4 Ladící tisky	76
5.3 Příklad	77
5.3.1 Zadání: převod řetězce na velká písmena	77
5.3.2 Test a ladění	78

6.

Začínáme naostro

6.1 Jak budeme Pascal popisovat	81
6.1.1 Syntaktické diagramy	81
6.1.2 Slovní popis	82
6.2 Základní součásti programu	83
6.2.1 Program se skládá ze znaků a slov	83
6.2.2 Program a blok	87
6.2.3 Jednotka	88
6.2.4 Deklarace	91

7.

Základní datové typy

7.1 Čísla a počítání	95
7.1.1 Celá čísla	95
7.1.2 Reálná čísla	100
7.2 Znaky a řetězce	104
7.2.1 Datový typ char	104
7.2.2 Datový typ string	107
7.3 Logické hodnoty	111
7.4 Náměty pro cvičení	114

8.

Příkazy a výrazy

8.1 Příkazy	115
8.1.1 Základní příkazy	115
8.1.2 Cykly	117
8.1.3 Větvění programu (rozhodování)	122
8.1.4 Přenos řízení (skoky)	124
8.1.5 Příkazy, o nichž jsme nehovořili	128
8.2 Výrazy	128
8.2.1 Priorita neboli pořadí operátorů	129
8.2.2 Typ výrazu	130
8.3 Náměty na cvičení	131

9.

Některé další datové typy

9.1 Výčtové typy	133
9.2 Intervalové typy	134
9.3 Množiny	136
9.4 Pole	139
9.4.1 Jednorozměrné pole	140
9.4.2 Vícerozměrná pole	147
9.4.3 Dynamická pole	156
9.5 Náměty na cvičení	158

10.

Záznamy a objekty

10.1 Záznam	159
10.1.1 Deklarace záznamu	159
10.1.2 Záznam s pevnou částí	159
10.1.3 Záznam s variantní částí	162
10.2 Objektové typy	166
10.2.1 Deklarace objektového typu	166
10.2.2 Metody	170
10.2.3 Složky třídy	171
10.2.4 Alternativní model objektových typů	174
10.3 Náměty na cvičení	175

11.

Procedury a funkce

11.1 Deklarace podprogramu	177
11.1.1 Procedura	178
11.1.2 Funkce	178
11.1.3 Předběžná deklarace	179
11.2 Parametry podprogramů	181
11.2.1 Specifikace formálních parametrů	181
11.2.2 Předávání parametrů hodnotou	182
11.2.3 Předávání parametrů odkazem	183

11.2.4	Předávání parametrů konstantou	183
11.2.5	Pole proměnné délky jako parametr	184
11.3	Bloková struktura programu	185
11.3.1	Bloky a jejich hierarchie	185
11.4	Rekurze	188
11.5	Funkcionální typy	190

12.

Komunikace s programem

12.1	Vstupy a výstupy orientované na soubory	195
12.1.1	Pojetí souboru v Pascalu	195
12.1.2	Operace se souborem	196
12.1.3	Nástroje pro práci se soubory	197
12.1.4	Základní operace s binárním souborem	198
12.1.5	Základní operace s textovým souborem	202
12.1.6	Standardní vstup a výstup	210
12.1.7	Chyby	212
12.2	Parametry programu a proměnné prostředí	214
12.2.1	Parametry programu	214
12.2.2	Proměnné prostředí	222
12.3	Práce s konzolou	222
12.3.1	Vlastnosti konzolového okna	222
12.3.2	Přímá práce s konzolou a klávesnicí	222
12.4	Náměty na cvičení	225

13.

Začínáme s okny

13.1	První program s oknem	227
13.1.1	Prázdné okno	227
13.1.2	Pohled pod pokličku	232
13.1.3	Pokusy s komponentami, vlastnostmi a událostmi	233
13.1.4	Některé důležité vlastnosti a události	237
13.2	Příklad: kalkulačka	237
13.2.1	Předběžné úvahy	237
13.2.2	Analýza zadání a návrh aplikace	238
13.2.3	Grafické uživatelské rozhraní našeho programu	239
13.2.4	Obsluha událostí levého panelu	241
13.2.5	Obsluha událostí pravého panelu	243
13.2.6	Výpočetní stroj	245
13.2.7	Okno O programu	246
13.2.8	Princip jediné zodpovědnosti	247
13.3	Náměty na cvičení	248

Rejstřík	249
-----------------------	-----